

Nr 90.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1949/50 till veterinärrättningen i Skara m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,

enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

G. E. Sträng.

Sammanfattning.

I propositionen föreslås, att vissa ändringar skola vidtagas i organisationen av och verksamheten vid veterinärrättningen i Skara.

I fråga om organisationen förordas bland annat, att antalet ledamöter i inrättningens nämnd skall minskas från sex till tre samt att föreståndaren för den ena av inrättningens båda avdelningar skall erhålla uppdrag att vara platschef och i denna egenskap vara självskriven ledamot av nämnden.

Beträffande verksamheten föreslås, att den till inrättningen knutna hovslagarskolan skall nedläggas samt att i samband därmed den på övergångsstat placerade förutvarande föreståndaren för inrättningen skall överföras å indragningsstat.

Slutligen hemställs, att till veterinärrättningen i Skara för budgetåret 1949/50 måtte anvisas

dels till avlöningar ett förslagsanslag å 122 300 kronor,

dels till omkostnader ett förslagsanslag å 24 400 kronor,

dels till inredning och utrustning ett reservationsanslag å 75 000 kronor.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, fråga angående anslag till veterinärrättningen i Skara för budgetåret 1949/50 samt anför därvid följande.

I årets statsverksproposition (IX H. T. p. 43) har Kungl. Maj:t på min hemställan föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna till Veterinärrättningen i Skara: Avlöningar, Omkostnader samt Inredning och utrustning två förslagsanslag å 122 000 respektive 32 000 kronor samt ett reservationsanslag å 18 500 kronor. Jag får nu återkomma till dessa anslagsfrågor.

I skrivelse den 15 juli 1948 har styrelsen för veterinärhögskolan — med överlämnande av en framställning i ämnet från nämnden för veterinärrättningen i Skara — hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med respektive 144 085, 38 400 och 73 350 kronor. Styrelsen har därvid förordat, bland annat, att den för innevarande budgetår gällande staten för veterinärrättningens rörelse skulle fastställas även för budgetåret 1949/50. Vid skrivelsen har såsom bilaga fogats bland annat en sammanställning med uppgift å medelsåtgång och behållning vid slutet av budgetåret 1947/48 å anslagen för sagda budgetår. Enligt denna sammanställning hade inrättningens rörelse under ifrågavarande budgetår lämnat ett underskott å omkring 91 000 kronor.

Högskolestyrelsen har vidare i anledning av vad sålunda framkommit om resultatet av rörelsen under budgetåret 1947/48 i skrivelse den 5 oktober 1948 inkommit med utredning i ämnet. I skrivelsen har styrelsen även framställt vissa erinringar mot nämndens medelsförvaltning under budgetåren 1946/47 och 1947/48. Vid denna skrivelse har fogats, bland annat, dels ett den 31 augusti 1948 dagtecknat yttrande av nämnden, dels ett av denna den 4 september 1948 upprättat förslag till stat för rörelsen, dels slutligen av intendenten vid veterinärhögskolan uppgjorda sammanställningar över inrättningens rörelse under budgetåren 1946/47 och 1947/48. Enligt dessa

sammanställningar har inrättningens rörelse under nämnda budgetår lämnat underskott å 57 311 kronor 68 öre respektive 91 002 kronor 90 öre.

Slutligen har styrelsen med utlåtande den 17 december 1948 överlämnat en av nämnden i skrivelse den 11 december 1948 gjord framställning om anvisande av ytterligare medel för vissa ändamål och om tillstånd att med visst belopp få överskrida den i omkostnadsstaten för innevarande budgetår ingående delposten till bränsle, lyse och vatten. Utlåtandet innebär bland annat att det i styrelsens framställning den 15 juli 1948 äskade beloppet till inredning och utrustning minskas till 66 350 kronor.

Med anledning av innehållet i högskolestyrelsens förenämnda skrivelse den 5 oktober 1948 uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 15 i samma månad åt statens sakrevision att i samråd med riksräkenskapsverket granska veterinärrättningens förvaltning under budgetåren 1946/47 och 1947/48 samt att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till de åtgärder, vartill granskningen kunde föranleda.

Till fullgörande av detta uppdrag har statens sakrevision med skrivelse den 31 januari 1949 överlämnat en över resultatet av granskningen upprättad promemoria.

I ärendet ha statskontoret och styrelsen för veterinärhögskolan, den senare efter hörande av nämnden för veterinärrättningen i Skara och lärarkollegiet vid högskolan, avgivit infordrade utlåtanden. Härjämte har professorn vid veterinärhögskolan B. Carlström inkommit med en skrift i ämnet. Vid nämndens yttrande ha fogats särskilda yttranden av professorerna O. Svanberg och E. Åkerblom, föreståndaren för hovbeslagsavdelningen vid veterinärrättningen V. Behm, jordbruksassistenten vid försöksjordbruket samt agronomen H. Isacson å Lantbruksförbundets revisionsbyrå i Skara.

Innan jag ingår på en redogörelse för innehållet i högskolestyrelsens och nämndens framställningar samt den av sakrevisionen utarbetade promemorian och de däröver avgivna yttrandena, torde jag inledningsvis i korthet få erinra om verksamheten vid veterinärrättningen efter den av 1944 års riksdag beslutade omorganisationen ävensom lämna en sammanfattning av vissa ekonomiska förhållanden i samband med denna omorganisation och beträffande rörelsen under budgetåren 1946/47 och 1947/48.

Inledning.

Genom beslut av 1944 års riksdag (prop. nr 188; r. skr. nr 402) ändrades veterinärrättningen i Skara från att från början ha utgjort den äldsta veterinärvetenskapliga undervisningsanstalten i landet — grundad på enskilt initiativ år 1774 — till att utgöra en institution för husdjurssjukvård, undervisning i hovbeslag samt hov- och klövvård ävensom bedrivande av vetenskapliga undersökningar rörande husdjurens sjukdomar. Till

grund för denna omorganisation, vilken enligt beslut vid 1945 års riksdag (prop. nr 94; r. skr. nr 268) trädde i kraft den 1 januari 1946, låg dels ett av särskilt tillkallade sakkunniga (veterinärinrättningssakkunniga) den 20 oktober 1942 avgivet betänkande med förslag rörande veterinärinrättningens i Skara framtida användning m. m. (SOU 1942: 43), dels en av dåvarande expeditionschefen i jordbruksdepartementet G. A. Bouveng såsom särskilt tillkallad utredningsman för överarbetning av nämnda betänkande utarbetad promemoria av den 10 februari 1944.

Inrättningen är organiserad på en klinik- och en försöksavdelning, den förra under ledning av en klinikchef och den senare med en försöksledare som chef. Klinikavdelningen omfattar en stationär klinik och en poliklinik, vid vilka djursjukvård och vetenskaplig forskning skola utövas, samt en smedja vartill knutits en hovbeslagsskola. Enligt inrättningens stadga äro smedjan och skolan organisatoriskt fogade till klinikavdelningen, men ha tills vidare genom särskilt beslut av Kungl. Maj:t underställts förutvarande föreståndaren vid inrättningen, vilken överförts på övergångsstat.

Försöksavdelningen innefattar den forskningsverksamhet rörande husdjurens sjukdomar, vilken bedrivs med utnyttjande av inrättningens försöksjordbruk och ett laboratorium.

Den närmaste ledningen av inrättningen utövas enligt stadga den 26 oktober 1945 (nr 697) av en nämnd bestående av sex ledamöter, vilka tillsätts av Kungl. Maj:t. Nämnden skall utöva den närmaste uppsikten över verksamheten och ekonomin samt besluta rörande löpande utgifter för inrättningen m. m. Den har två lokala ledamöter. Dessa äga besluta i frågor, vilka röra den rent lokala förvaltningen och påkalla skyndsamt avgörande. Enligt stadgan åligger det vidare styrelsen för veterinärhögskolan att ha högsta uppsikten över verksamheten, att handha förvaltningen av inrättningens fastigheter, fonder och övriga medel samt att öva inseende över inrättningens ekonomi och besluta i viktigare utgiftsfrågor. Inrättningens medelsförvaltning handhaves av intendenten vid veterinärhögskolan under inseende av högskolans rektor och styrelse. Närmare bestämmelser angående den ekonomiska förvaltningen skola enligt stadgan meddelas av högskolestyrelsen, i den mån Kungl. Maj:t icke härom förordnar.

Enligt propositionen nr 188/1944 beräknades *engångskostnaderna* i samband med omorganisationen till sammanlagt 622 100 kronor i enlighet med följande uppdelning:

	Försöksavd. kronor	Klinikavd. kronor	S:a kronor
Byggnadsarbeten.....	171 300	305 600	476 900
Inredning och utrustning.....	53 700	18 000	71 700
Försöksjordbruket.....	63 500	—	63 500
Diverse engångskostnader.....	5 000	5 000	10 000
	293 500	328 600	622 100

Bortsett från beräknade kostnader för byggnadsarbeten, vilka lämpligen torde få behandlas i det följande i samband med redogörelsen för den av

sakrevisionen verkställda granskningen, skulle engångskostnaderna för försöksavdelningen, 122 200 kronor, enligt utfästelse gäldas av Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget, medan engångskostnaderna för klinikavdelningen skulle gäldas av, förutom vissa behållna försäljningsmedel, överskottsmedel uppkomna vid export av hästar. Kungl. Maj:t anvisade i enlighet härmed den 20 december 1946 av hästförsäljningsmedlen ett belopp av 23 000 kronor för klinikavdelningens inrednings- och utrustningskostnader ävensom diverse engångskostnader.

De årliga utgifterna beräknades enligt propositionen nr 188/1944 till 57 600 kronor för försöksavdelningen och till 37 000 kronor för kliniken. Härvid hade dock avräknats inrättningens beräknade rörelseinkomster, 24 800 kronor, varav 2 000 kronor å försöksavdelningen och 22 800 kronor å klinikavdelningen. Vad angår finansieringen av sagda utgifter skulle ett belopp å 57 600 kronor, motsvarande det för försöksavdelningen beräknade beloppet, under verksamhetens två första år enligt utfästelse tillskjutas av Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget och erläggas i förskott vid vardera verksamhetsårets början. De årliga utgifterna för klinikavdelningen skulle redan från början gäldas av statsmedel.

För budgetåren 1946/47 och 1947/48 ha till avlöningar vid inrättningen anvisats förslagsanslag å 18 500 respektive 60 900 kronor. Det belopp å 57 600 kronor, som bolaget åtagit sig att gälda under vart och ett av de två första verksamhetsåren, har därvid ingått såsom inkomstposter under rubriken Särskilda uppbördsmedel i de av Kungl. Maj:t fastställda avlöningsstaterna för dessa båda budgetår.

Till omkostnader vid inrättningen ha för ett vart av ifrågavarande budgetår anvisats förslagsanslag å 30 900 kronor. Såsom särskilda uppbördsmedel i de av Kungl. Maj:t för dessa budgetår fastställda omkostnadsstaterna har därvid bland annat upptagits ett belopp å 24 800 kronor, utgörande överskott å inrättningens rörelse i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställd stat för rörelsen.

Inrättningens organisation m. m.

Sakrevisionen.

Den av Kungl. Maj:t anbefallda granskningen av veterinärinrättningens rörelse har innefattat dels en granskning av räkenskaperna och vissa andra kamerala förhållanden vid inrättningen, dels en saklig granskning av verksamheten vid de olika avdelningarna. I anledning av resultatet av framför allt den sakliga granskningen har sakrevisionen föreslagit vissa relativt genomgripande förändringar med avseende å såväl inrättningens organisation som den vid inrättningen bedrivna verksamheten. Sålunda har förordats, bland annat, att nämnden skall avskaffas, att vissa förändringar rörande personalens tjänstgörings- och avlöningsförhållanden skola genomföras, att den vid inrättningen bedrivna hovslagarutbildningen skall upphöra samt att försöksjordbruket skall bedrivas efter i viss mån ändrade riktlinjer. Moti-

ven till de föreslagna förändringarna och den närmare utformningen av förslagen framgå av följande redogörelse för det huvudsakliga innehållet i den av sakrevisionen utarbetade promemorian.

Vad först angår den av sakrevisionen i samråd med riksräkenskapsverket utförda räkenskapsgranskningen ha vissa korrigeringar gjorts i de vid inrättningen förda räkenskaperna. Av den sålunda korrigerade bokföringen framgår, att inrättningens rörelse under budgetåren 1946/47 och 1947/48 lämnat underskott på i runt tal 55 900 respektive 62 000 kronor i stället för de i rörelsestaten beräknade överskotten å 24 800 kronor. De ungefärliga resultaten av inrättningens rörelse under sagda budgetår i förhållande till de vid omorganisationen beräknade framgå av följande sammanställning:

	Beräknat resultat	Resultat 1946/47	Resultat 1947/48
Kliniken	+ 15 000	— 1 635	— 19 803
Försöksavdelningen	+ 2 000	— 58 823 ¹	— 46 017 ¹
Smedjan	+ 3 000	+ 1 943	+ 527
Skogen.....	+ 2 000	— 1	+ 218
Fonderna	+ 2 800	+ 2 654	+ 3 004
	+ 24 800	— 55 862	— 62 071

Under granskningen har vidare uppmärksamats, att inrättningen den 30 juni 1948 häftade i skuld för beställd materiel och verkställda byggnadsarbeten för över 56 000 kronor. Efter tillägg av dessa skulder ha nettoutgifterna på omkostnadsstaten för de båda budgetåren uppgått till sammanlagt omkring 291 000 kronor mot beräknade 61 800 kronor.

Rörande *räkenskapsgranskningen i övrigt* har sakrevisionen i sin promemoria anfört i huvudsak följande.

Vid bokföringen hade upprepade felföringar och omföringar ägt rum, vilket visade, att denna skötts på ett otillfredsställande sätt. Såsom ett exempel härpå kunde anföras, att kostnaderna för de av den tillfälliga personalen vid försöksavdelningen från jordbruket inköpta produkterna visserligen hade avdragits från utgående löner men ej bokförts som inkomst i jordbruksrörelsen. Under granskningen, som jämväl innefattat inventering, hade emellertid intet framkommit som kunde giva anledning förmoda, att oegentligheter av något slag förekommit i inrättningens medelsförvaltning.

Ehuru anslagsöverskridandena under de båda budgetåren endast avsett anslagsposter, som betecknats förslagsvis, vore överskridandena sammanlagt dock av sådan omfattning i förhållande till anvisade anslag, att de måste betecknas som anmärkningsvärda. Därtill komme, att överskridandena i viss utsträckning berott på driftsanslagens disponerande för utgifter av engångsnatur. Såvitt kunde bedömas hade nämnden för inrättningen icke haft rätt överblick över anslagsbelastningen vid olika tidpunkter, då beslut om anskaffning fattats. Bokföringens beskaffenhet hade i hög grad bidragit

¹ De för budgetåren 1946/47 och 1947/48 å försöksavdelningen belöpande underskotten böra ökas med 8 000 resp. 20 000 kronor för engångsutgifter, som i den korrigerade bokföringen avförts från rörelsestaten men varför täckning i form av engångsanslag saknats.

härtill. Såsom en brist i förvaltningen av de till inrättningen anvisade medlen kunde även framhållas, att styrelsen för veterinärhögskolan icke i tillräcklig omfattning erhållit besked över anslagsställningen. Anskaffning av materiel, vilken fråga i huvudsak anförtrotts åt avdelningscheferna, hade även skett vid sidan av utav nämnden godkända förslag, varvid icke alltid nämndens tillstånd inhämtats. Inköp av förbrukningsmateriel hade vidare som regel gjorts under hand av avdelningscheferna i stället för att ske centralt. Vidare syntes böra framhållas, att nämnden icke begagnat sig av den i stadgan för inrättningen angivna möjligheten att för den lokala redovisningen och räkenskapsföringen anställa lämplig person på platsen, varför huvudparten av dessa arbetsuppgifter kommit att åvila avdelningscheferna och deras närmaste män, vilket varit till nackdel för de vetenskapliga uppgifterna. Med undantag för jordbruksdriften, vars redovisning, enligt sakrevisionens uppfattning, tidigare icke skötts på ett helt godtagbart sätt, hade dock redovisningen förts på ett tillfredsställande sätt. Erforderliga inventarieförteckningar hade emellertid icke förts ordentligt. För jordbrukets del hade numera Lantbruksförbundets revisionsbyrå i Skara på uppdrag av nämnden lagt upp ett nytt redovisningssystem. Beträffande den lokala handläggningen av kamerala frågor hade det slutligen varit en kännbar brist, att uppgift saknats på hur stor del av respektive anslag varje avdelning ägt förfoga över.

Med hänsyn till det anförda förordade sakrevisionen, som ansåge att medelsförvaltningen fortfarande i princip borde vara centraliserad till veterinärhögskolan och omhänderhavas av dess intendent, att en lämplig person, förslagsvis ett kanslibitråde i Ce 11, anställdes med huvudsaklig uppgift att ombesörja erforderlig lokal räkenskapsföring och de uppgifter i övrigt av kameral natur, som ankomme på ledningen i Skara.

Vid den sakliga granskningen har sakrevisionen behandlat de olika verksamhetsgrenarna vid inrättningen var för sig.

I fråga om *försöksavdelningen* har framhållits, att den övervägande delen av underskottet å rörelsen under de båda budgetåren uppstått å verksamheten vid denna. Det hade därför vid granskningen ansetts angeläget att ägna särskild uppmärksamhet åt verksamheten vid denna avdelning och speciellt vid jordbruket. Om resultatet av denna granskning har i sakrevisionens promemoria anförts i huvudsak följande.

Beträffande *jordbruket*, vilket vid övertagandet den 14 mars 1946 helt saknade inventarier, maskiner och redskap, syntes för dettas igångsättande erforderliga närmare förberedelser utöver dem, som mera allmänt angivits i förarbetena till omorganisationen, icke i god tid ha vidtagits. Detta borde enligt sakrevisionens uppfattning ha ålegat nämnden med hänsyn till att de för jordbruksdriften direkt ansvariga tjänstemännen icke tillträdde förrän vid senare tidpunkter. Vidare syntes jordbruksassistenten och försöksledaren ha givits alltför fria händer i arbetet med jordbrukets utrustning. På eget beväg hade dessa sålunda genomfört köp och gjort beställningar av betydande ekonomisk storleksordning. Mot beräknade 68 500 kronor hade i anledning härav kostnaderna för nyuppsättningen av jordbruket uppgått till cirka 100 000 kronor. Inventariebeståndet vid jordbruket kunde även betraktas som mer rikhaltigt och mera komplett än vid ett vanligt jordbruk, även om något onödigt ej kunnat påvisas. Å andra sidan syntes man vid omorganisationen ha underskattat kostnaderna för nyuppsättningen och

ej till alla delar ha förutsett behoven. Prisstegringar torde också ha spelat en viss roll.

Vidare syntes en viss försening med 1946 års vårsådd på grund av de bristande förberedelserna ha medverkat till det dåliga skörderesultatet 1946. Torkan under 1947 syntes slutligen ha inverkat ogynnsamt på detta års och 1948 års skördar.

Till följd av att arbetsförbrukningen inom jordbruket, vilket omfattade sammanlagt endast 60 hektar, varit synnerligen hög uppvisade lönekontot alltför höga siffror. Detta slutade sålunda på 18 650 kronor för budgetåret 1946/47 och på 36 925 kronor för budgetåret 1947/48. Arbetsstyrkan hade under sagda budgetår uppgått till i genomsnitt 4,7 respektive 8 man, vartill kommit extra personal. Enligt senare beslut av nämnden hade antalet fast anställda lantarbetare emellertid fastställts till högst 4 med rätt till säsongmässig förstärkning med ytterligare 2 extra under tiden 1 april—31 oktober. Mycket av det vid jordbruket utförda arbetet skulle kanske, enligt sakrevisionens mening, normalt ha slagits ut på flera år. Erinringar syntes även kunna göras mot användningen av konstgödsel och mot växtodlingen. Denna senare hade nämligen omfattat onormalt mycket av särskilt arbetskrävande grödor. Dessutom syntes en viss överfodring, i varje fall för vissa djurslag, ha förekommit.

Rörande jordbrukets byggnader torde böra framhållas, att ladugården ombyggts och inretts till en kostnad av 140 000 kronor mot beräknade 100 000 kronor, enär dels ombyggnaden icke inkluderat inredning och cementbeläggning till en kostnad av 24 000 kronor, dels en höjning av taket måst ske till ett pris av cirka 16 000 kronor för att bland annat erhålla ökade skullutrymmen. Vidare hade nämnden av driftsmedel måst bekosta uppförandet av ny rotfruktsficka och avlastningsplan i logen, varjämte jordbruket bekostat uppförande av traktorgarage med vagnbod och potatiskällare, en AIV-grop-silo samt svingård. Ehuru sistnämnda byggnadsarbeten måste betraktas som erforderliga, hade det dock ålegat nämnden att underställa frågan Kungl. Maj:ts prövning och därvid hemställa om medel för ändamålet.

Med hänsyn till att jorden å den av försöksjordbruket disponerade Brogården vore av mycket god beskaffenhet och lättbrukad ansåge sakrevisionen att densamma vore alltför bra för att nyttjas till utarmningsförsök, av vilka man ej kunde vänta resultat annat än på mycket lång sikt. Den fastighet varå jordbruket bedreves vore vidare väl arrenderad. Sakrevisionen ansåge sig under sådana förhållanden böra förorda att utarmningen av jorden snarast upphörde och att det foder, som behövdes för att reproducera spontant förekommande sjukdomar, anskaffades från annat håll, d. v. s. från jordar som redan lede brist på vissa jordelement. Vidare borde arrendet av gården Planteringen, vilken vore relativt avlägset belägen och vilken hade den svagaste jorden, upphöra, varigenom besparing kunde göras i arrendavgift (1 200 kronor) och arbetsförbrukning.

Arbetskraften slutligen, vilken redan minskats mot förut, borde kunna nedbringas ytterligare, försöksvis med en lantarbetare och en extra djurskötare eller i stället för den sistnämnde den djursjukvårdare, som utnyttjades för vaktmästarsysslor etc. å laboratoriet.

Vad anginge *laboratoriet* syntes någon saklig anmärkning icke kunna riktas mot de inköpta inventarierna och de utförda inredningsarbetena. Rörande den vid laboratoriet bedrivna försöks- och forskningsverksamheten syntes det önskvärt, att bättre garantier organisatoriskt skapades för att avdelningens arbete inordnades och nyttiggjordes i ett större sammanhang. Inrättningens försöksplaner borde sålunda, innan de slutgiltigt fastställdes, till-

ställas överinspektören vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök för kännedom och yttrande. Försöksplanerna borde vidare hädanefter av försöksledaren direkt föreläggas styrelsen för veterinärhögskolan för fastställelse.

Rörande granskningen av *klunikavdelningen* har anförts i huvudsak följande.

Vad först beträffade avdelningens inkomstsida hade inhämtats, att verksamheten vid kliniken icke nått full avsedd omfattning förrän i slutet av budgetåret 1947/48 beroende dels på försening med erforderliga byggnadsarbeten dels på att smittosamma sjukdomar förekommit vid anstalten, varför nyintagning ej kunnat äga rum. Inkomsterna hade på detta sätt kommit att bli lägre än beräknat, medan man samtidigt varit bunden för vissa omkostnader, som icke i motsvarande mån kunnat begränsas.

Materielanskaffningen vid avdelningen hade dragit en kostnad av icke mindre än 48 000 kronor trots att till förfogande för detta ändamål stått endast 29 000 kronor. Utom det i inledningen omnämnda engångsbeloppet å 23 000 kronor hade sålunda å omkostnadsstaten årligen anvisats 3 000 kronor. Anskaffningen hade bland annat omfattat ett operationsbord för större husdjur, vilket med hydraulisk anordning för höjning och sänkning dragit en kostnad av omkring 16 300 kronor. För 24 000 kronor hade vidare inköpts en röntgenapparat, vilket köp emellertid på nämndens begäran gått tillbaka och ersatts med ett hyresavtal. Ehuru inträffade prisstegringar i viss mån otvivelaktigt bidragit till kostnadsökningarna, hade granskningen av materielinköpen dock lämnat det bestämda intrycket, att nämnden borde ha iakttagit betydligt större återhållsamhet under upphandlingen och i tid hos Kungl. Maj:t anmält behov av erforderliga materielinköp, varför medel saknats, framför allt av operationsbordet och röntgenapparaten.

Mot kostnaderna för foder, medicin, m. m., vilka under budgetåret 1947/48 uppgått till det höga beloppet av 16 000 kronor, ansåge sig sakrevisionen icke böra rikta någon anmärkning, då inköpen till en del avsett uppläggning av vissa lager. Däremot ifrågasatte revisionen, om icke anskaffningen av olika slags materiel för klinikavdelningen borde samordnas med veterinärhögskolans inköp av motsvarande materiel.

I fråga om stallokalerna förordade sakrevisionen, som funnit en anordning med ett mindre isoleringsstall med plats för 3—4 hästar jämte utrymme för några hundar vara ofrånkomlig, att man genom byggnadsstyrelsens försorg måtte låta undersöka de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för att förlägga ett sådant mindre stall till smedjebyggnaden. Utrymmena i denna byggnad vore för stora för smedjans behov och dessutom skulle ett bifall till sakrevisionens i det följande framlagda förslag om hovbeslags-skolans nedläggande för smedjan medföra ett minskat behov av bostadsutrymmen i byggnaden.

Med anledning av dels klinikavdelningens jämförelsevis stora kostnader för arvoden till tillfällig personal och dels de för klinikpersonalen i vissa avseenden besvärliga tjänstgöringsförhållandena förordades att viss del av veterinärkandidaternas praktiska kliniktjänstgöring å veterinärhögskolan förlades till inrättningens klinikavdelning. Detta skulle innebära stora fördelar ur utbildningssynpunkt samtidigt som klinikavdelningen bereddes ökad personaltillgång, förslagsvis med 3—4 kandidater kontinuerligt året runt. Lämpligast vore om den praktiska utbildningen avslutades med tjänstgöringen i Skara.

Sakrevisionen ifrågasatte slutligen om icke de vid kliniken tillämpade, enligt revisionens mening väl låga taxorna skulle kunna höjas med hänsyn till den höga kvaliteten av det vid avdelningen utförda arbetet.

Mot de av *smedjan* och *hovbeslagsskolan* redovisade resultaten under de båda budgetåren har icke framställts någon saklig anmärkning bland annat med hänsyn till de förutsättningar, varifrån man utgått vid driftens genomförande. Däremot har sakrevisionen ingått på frågan, huruvida dessa förutsättningar numera vore i allo riktiga och mest rationella. I anslutning härtill har sakrevisionen ansett sig böra föreslå, att hovslagarutbildningen skulle nedläggas och att smedjan skulle bibehållas huvudsakligen som ett komplement till klinikavdelningen och därvid direkt underställas klinikchefen. Vidare har beträffande smedjan föreslagits, att till utfyllnad av arbetet å klinikavdelningen allmän hovvårdsverksamhet skulle komma i fråga i begränsad utsträckning, dock till en taxa, som helt täckte självkostnaderna icke blott för materiel m. m. utan även för personalen, i den del densamma toges i anspråk för arbetet i fråga. Rörande det framtida behovet av arbetskraft vid smedjan har sakrevisionen uttalat, att detsamma syntes kunna fyllas, om vid smedjan funnes anställd en hovslagare i Ce 11, men att det vid ett maximalt och rationellt utnyttjande av smedjans kapacitet kunde visa sig erforderligt med ytterligare en hovslagare, vilken borde placeras i lönegrad Cg 9. Till stöd för förslagen har i promemorian anförts i huvudsak följande.

Den vid smedjan åt allmänheten utförda hovvården visade en tydligt sjunkande tendens. Utöver ren hovvård utförde smedjan även reparations- och smidesarbeten åt kunder och åt försöksavdelningen. Något direkt behov av en till inrättningen knuten smedja föreläge dock ej för denna avdelning, vars jordbruk hade möjlighet att anlita andra smedjor i trakten. Däremot hade kliniken behov av en hovslagare med smedja för nödig hov- och klövvård, sjukbeslag samt enklare smidesarbeten.

Vad anginge den till smedjan knutna hovslagarutbildningen, som leddes av den i det föregående omnämnde befattningshavaren å övergångsstat samt en instruktionssmed, hade denna tidigare bedrivits vid en årlig kurs medan man numera sökte genomföra en höst- och en vinterkurs, vardera om 3½ månader. Det hade emellertid visat sig allt svårare att få kurserna fullbeslagda. Ej heller till de vid lantbruksinstitutet i Alnarp bedrivna kurserna hade maximalt antal elever anmält sig. Enligt vad sakgranskningen utvisat skulle vidare ett upprätthållande av skolans verksamhet sammanlagt kräva investeringar i byggnad, inredning och utrustning, som icke komme att understiga lågt räknat 50 000 kronor. Med hänsyn till den begränsade elevtillströmningen till den statliga hovslagarutbildningen samt till de kapitalinvesteringar, som syntes ofrånkomliga, därest hovslagarutbildningen vid skolan i Skara i fortsättningen skulle bedrivas som förut, ifrågasatte sakrevisionen, huruvida det vore ekonomiskt försvarligt att bibehålla den nuvarande splittringen på tre skolor. Eleverna vid inrättningen i Skara kunde beredas plats vid Alnarp och till en mindre del vid veterinärhögskolan.

Rörande de *byggnadsarbeten*, som utförts vid veterinärinrättningen, och de medel som anvisats och disponerats för detta ändamål, har sakrevisionen i sin promemoria anført i huvudsak följande.

Sedan 1944 års riksdag givit sitt tillstånd till utförande av vissa byggnadsarbeten vid inrättningen för en beräknad kostnad av tillhoppa 476 900 kronor, hade Kungl. Maj:t uppdragit åt inrättningens nämnd att ha inseen-

de över byggnadsverksamheten. Samtidigt ställdes 15 000 kronor till byggnadsstyrelsens förfogande för arbetenas detaljplanering. Sedermera hemställde byggnadsstyrelsen, efter att ha infordrat anbud, att för ändamålet måtte anvisas 604 000 kronor, varav 368 300 kronor för klinikavdelningen, 215 500 kronor för försöksavdelningen och 20 200 kronor för oförutsedda utgifter. Sedan nämnden föreslagit, att med hänsyn till de höga kostnaderna, 119 000 kronor, föreslagen ombyggnad av huvudbyggnaden och smedjan skulle uppskjutas i avvaktan på ytterligare utredning angående billigare byggnadssätt och sedan Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget förbundit sig att ställa till förfogande det belopp, som inom den angivna kostnadsramen komme att åtgå för försöksavdelningen, uppdrog Kungl. Maj:t i oktober 1945 åt byggnadsstyrelsen att för en kostnad av högst 485 000 kronor låta utföra ifrågavarande byggnadsarbeten utom ombyggnaderna av huvudbyggnaden och smedjan — beträffande försöksavdelningen dock endast i den mån medel för arbetenas utförande eller 220 000 kronor ställdes till förfogande av bolaget. Till förfogande för byggnadsarbetena avseende kliniken hade vidare statens hästexportberedning ställt 265 000 kronor.

Utöver förenämnda medel å sammanlagt (15 000 + 220 000 + 265 000 =) 500 000 kronor, som till en början ställts till disposition, hade ytterligare medel anvisats dels av Kungl. Maj:t, dels av nämnden. Sålunda hade Kungl. Maj:t i februari 1947 med frångående av förslaget till ombyggnad av huvudbyggnaden anvisat 170 250 kronor för uppförande av två föreståndarvillor, ombyggnad av smedjan samt vissa kompletteringsarbeten. Då av detta belopp endast 17 000 kronor disponerats, återstode alltså outnyttjat ett belopp av 153 250 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t spärrats genom beslut den 18 juli 1947. Med Kungl. Maj:ts medgivande hade vidare den i omkostnadsstaten för budgetåret 1947/48 upptagna delposten Diverse utgifter överskridits med 1 000 kronor för att möjliggöra insättning av lösa innanfönster i smedjan. Slutligen hade nämnden gentemot byggnadsstyrelsen påtagit sig följande kostnader, nämligen 10 000 kronor för ladugårdsinredning, 15 695 kronor för höjning av yttertakets i ladugården m. m. samt 4 066 kronor för montage av extra värmeledningspanna i stallbyggnaden. Sistnämnda kostnader å tillhoppa 29 761 kronor hade av nämnden förskottats av de medel som avsetts för uppförande av föreståndarvillor. De medel som dels ställts till byggnadsstyrelsens förfogande av Kungl. Maj:t och bolaget, dels anvisats av nämnden genom särskilda åtaganden, uppgingo således till 547 761 kronor. Enligt av byggnadsstyrelsen lämnade uppgifter skulle av sistnämnda belopp, vilket ungefärligen fördelade sig med 294 456 kronor å klinikavdelningen och 253 305 kronor å försöksavdelningen, finnas ett odisponerat belopp å i runt tal 4 000 kronor. Detta belopp borde enligt byggnadsstyrelsen reserveras för vissa smärre utgifter, som ännu icke vore debiterade.

Utöver de byggnadsföretag, som utförts av byggnadsstyrelsen, hade i nämndens regi ytterligare byggnadsarbeten, huvudsakligen berörande försöksavdelningen, utförts. Kostnaderna härför, 31 468 kronor, hade bestritts av rörelsemedel.

Utgifterna för byggnadsarbeten vid veterinärinrättningen hade sålunda uppgått till sammanlagt omkring 580 000 kronor, varav för försöksavdelningen i runt tal 280 000 kronor och för klinikavdelningen 300 000 kronor. Härav framginge, att kostnaderna för ändamålet överskridit de anslag, som av statsmakterna och bolaget ställts till förfogande, med 61 229 kronor. Detta syntes till stor del ha berott på mindre god planering före byggnadsarbetenas igångsättande samt på bristande övervakning under arbetets gång. I detta sammanhang erinrades om att det uppdragits åt nämnden att ha inseende över byggnadsverksamheten.

Rörande den fortsatta användningen av till veterinärinrättningen hörande byggnader och rörande ytterligare byggnadsarbeten för inrättningens behov har sakrevisionen anfört i huvudsak följande.

Av de båda föreståndarvillorna syntes åtminstone den för försöksledaren avsedda vara onödig, då denne icke behövde bo inom inrättningens område, vilket icke heller nu vore fallet. Klinikchefen borde däremot på grund av bland annat jourtjänst bo i nära anslutning till kliniken. Han disponerade nu en mindre tjänstebostad om 3 rum och kök i gamla kliniken, i vilken byggnad även vore inrymda två tjänstebostäder för befattningshavare vid klinikavdelningen. För dagen syntes sålunda tjänstebostadsfrågan för klinikchefen vara löst men skäligen ej på längre sikt. Man måste nog tänka sig en större tjänstebostad för honom å inrättningens område, framförallt om han betroddes med uppdraget som platschef, såsom sakrevisionen ansett sig böra föreslå i det följande. Hur denna fråga lämpligen skulle ordnas, borde närmare utredas. Härvid borde, om man av kostnadsskäl droge sig för en nybyggnad, möjligheten övervägas att efter viss restaurering förlägga platschefens bostad till huvudbyggnaden. Därvid syntes visst utrymme kunna avdelas för erforderliga expeditions- och andra lokaler för inrättningens gemensamma behov. Huvudbyggnaden disponerades för närvarande av inrättningens förutvarande föreståndare mot visst avdrag å lönen. Denne befattningshavare å övergångsstat avginge enligt uppgift med pension först år 1956 men vore för sin tjänst vid inrättningen icke i behov av en tjänstebostad inom området och bleve det i fortsättningen än mindre, om förslaget till hovslagarskolans nedläggande och smedjans direkta inordnande under klinikchefen förverkligades. Ombyggnaden av smedjan borde även omprövas med hänsyn till förslaget om hovslagarskolans nedläggande och ett eventuellt inrymmande av isoleringsstall i smedjebyggnaden. Frågan om inrättande av en tvättstuga, för vilket ändamål 15 000 kronor avsetts, syntes böra upptagas till omprövning.

Av de reserverade medlen, 153 250 kronor, syntes med utgångspunkt från ovanstående synpunkter en ej obetydlig del icke behöva tagas i anspråk för kommande byggnadsarbeten vid inrättningen.

I anledning av den verkställda granskningen har sakrevisionen uttalat, att vad som inträffat i fråga om inrättningens medelsförvaltning möjligen kunde giva anledning till en så kritisk inställning till verksamheten vid inrättningen, att dess fortbestånd allvarligt kunde ifrågasättas, i vart fall i vad avsåge där bedriven försöks- och forskningsverksamhet. Sedan granskningsresultatet kunnat överblickas, hade sakrevisionen emellertid ansett sig kunna utgå ifrån, att inrättningens verksamhet i princip borde fortsättas.

Utöver de förslag för vilka redogjorts i det föregående har sakrevisionen slutligen ansett sig böra förordna vissa förändringar beträffande organisationen av verksamheten vid inrättningen. De föreslagna förändringarna innebära dels att nämnden och dess lokala delegation skola avskaffas, dels att inrättningen skall företrädas av en chef, dels slutligen att den å övergångsstat placerade, nuvarande föreståndaren överföres å indragningsstat. Härom har sakrevisionen anfört i huvudsak följande.

Inrättningen hade otvivelaktigt arbetat under former, som försvårat en effektiv kontroll och ledning av dess medelsförvaltning. Ansvaret hade varit delat och en klar befälslinje saknats. För att råda bot härpå syntes verksamheten böra knytas närmare till veterinärhögskolan och dess styrelse be-

redas möjlighet till ett fastare grepp över inrättningens verksamhet. Sakrevisionen ville i enlighet härmed förorda, att nämnden och dess lokala delegation skulle avskaffas. I gengäld borde högskolestyrelsen, för att ortsintressena måtte tillförsäkras inflytande på ledningen, förstärkas med en eller två lokala representanter vid handläggning av ärenden rörande inrättningen. En av dem förutsattes därvid vara en framstående representant för jordbruk och husdjursskötsel i Skaraborgs län. Lämpligt skulle vara om åt denne särskilt anförtroddes uppgiften att utöva kontroll över och lämna råd och anvisningar rörande inrättningens jordbruksdrift samt att detta komme till uttryck i stadga för inrättningen.

Praktiska skäl talade enligt sakrevisionens uppfattning jämväl för att inrättningen företräddes av en chef. Härigenom skapades en önskvärd stadga i ledningen för verksamheten på platsen samtidigt som man undginge, att högskolestyrelsen belastades med en mängd detaljspörsmål. Inrättningens nuvarande föreståndare, nu å övergångsstat med viss begränsad tjänstgöringsskyldighet, ägde nämligen icke några befogenheter såsom platschef. Sakrevisionen lutade åt den uppfattningen, att denne befattningshavare, då hans arbetsuppgifter, därest revisionens förslag genomfördes, bleve av sådan art och omfattning, att de utan olägenhet kunde uppdragas åt annan befattningshavare, borde överföras å indragningsstat, i överensstämmelse med egen tidigare uttalad önskan. Sakrevisionen ville i stället föreslå, att en av avdelningscheferna, lämpligen klinikchefen, utsåges som föreståndare för inrättningen och att denne som kompensation härför tilldelades ett särskilt årligt arvode å högst 1 200 kronor.

Ett särskilt arvode åt intendenten, vilket arvode hittills utgått med 2 400 kronor per år, syntes, därest den föreslagna omorganisationen av inrättningen genomfördes, ej vidare vara sakligt motiverat.

Yttrandena.

Nämnden har i sitt yttrande gjort vissa uttalanden i anledning av de av sakrevisionen påpekade tidigare missförhållandena. I yttrandet har sålunda anförts bland annat följande.

Rörande den påtalade bristen på återhållsamhet i ekonomiskt hänseende, vilken främst skulle bestått i att driften icke anpassats efter tillgängliga medel samt byggnadsföretag igångsatts utan Kungl. Maj:ts medgivande och utan att medel härför funnits tillgängliga, ville nämnden framhålla att nämnden städse handlat i den föreställningen, att erforderliga medel funnits tillgängliga. Nämnden hade emellertid förbisett, att särskilda medgivanden borde ha inhämtats. Härutöver borde framhållas, att nämnden vid beviljande eller godkännandet av vissa byggnadsarbeten, såsom rotfruktskällare och traktorgarage m. m., handlat i situation, som påfordrat bråds-kande beslut. Detta hade dock helt visst icke fritagit nämnden från att inhämta vederbörligt godkännande av åtgärden. Nämndens uppfattning, att vad som blivit utfört eller anskaffat varit påkallat och av för inrättningens framtid bestående värde, hade delats av sakrevisionen. Anskaffningen för jordbrukets upprustning hade skett i huvudsaklig överensstämmelse med uppgjord plan samt efter godkännande av de lokala ledamöterna, men det ansträngda materielläget våren 1946 hade tvingat till vissa avvikelser från planen. Nämnden vitsordade vidare att viss förrädsgödsling med superfosfat ägt rum. Att märka vore emellertid, att denna verkställdes på rekommendation av tillfrågade sakkunniga, sedan markkartering utvisat fosfatbrist å stora delar av Brogårdens mark. De tillförda fosfatkvantiteterna hade vi-

dare betydligt understigit vad de sakkunniga rekommenderat. Uppgiften att fosfatgödning skulle ha tillförts de delar av åkerjorden, vilka avsatts för utarmning, måste vidare ha berott på missförstånd.

Beträffande den framtida verksamheten vid inrättningen har nämnden i fråga om försöksjordbruket meddelat, att detta komme att begränsas till en areal av 45 hektar, sedan numera arrendet av fastigheten Planteringen upphört. Växtodlingen komme att omfatta i första hand odling av foderväxter och i andra hand odling av sådana produkter, vilka kunde beräknas giva gott ekonomiskt resultat. Försöken med utarmning av åkerjorden syntes kunna begränsas till en areal av 2—3 hektar, vilket kunde beräknas icke komma att i nämnvärd grad inverka på det ekonomiska resultatet av jordbruksdriften. Nämnden har vidare anfört, att den icke ansett sig kunna biträda sakrevisionens uppfattning om behovet av lantarbetare. Antalet lantarbetare, vilket för närvarande av nämnden bestämts till 4 med en säsongmässig förstärkning under tiden 1 april—31 oktober med ytterligare högst 2, kunde nämligen enligt nämndens mening icke ytterligare reduceras med hänsyn till bland annat gällande bestämmelser om semester och ledighet av annat slag.

Vad angår isoleringsstallet för klinikavdelningen har nämnden anfört, att den av sakrevisionen föreslagna ombyggnaden av smedjan icke syntes komma att ställa sig ekonomiskt fördelaktigare än en nybyggnad. Nämnden ansåge sig sålunda icke i denna del kunna tillstyrka revisionens förslag, i synnerhet som detsamma på grund av smittorisken för de i smedjan behandlade friska djuren måste betecknas såsom i hög grad betänkligt.

Nämnden har i sitt yttrande bestämt avstyrkt ett nedläggande av hovbeslagsskolan. Såsom skäl härför har nämnden anfört bland annat följande. Behovet av hovslagare torde komma att ökas. Enligt vad nämnden inhämtat vore vidare hästbeståndet i Stockholm med omnejd numera i stadigt avtagande, vilket tvingat veterinärhögskolans hovbeslagsavdelning att för erhållande av tillräckligt material bedriva ambulatorisk verksamhet. Dessa förhållanden talade för ett bibehållande av hovbeslagsskolan i Skara, särskilt som Skaraborgs län syntes komma att bibehålla sin tidigare rangplats som ett av de främsta hästavelsområdena i landet. Vad anginge smedjan hade nämnden anbefallt föreståndaren att genom taxehöjning bringa smedjans priser i överensstämmelse med de i öppna marknaden gällande.

I fråga om byggnadsarbetena vid inrättningen har nämnden bland annat förordat, att klinikchefens bostadsfråga skulle lösas genom uppförande av den planerade villabyggnaden.

Det framlagda förslaget till inrättningens organisation i stort har i princip tillstyrkts av nämnden, som emellertid samtidigt uttalat, att uppdraget som föreståndare för inrättningen icke utan stort men för verksamheten vid kliniken kunde anförtros åt klinikchefen, med mindre till dennes föfogande ställdes ej blott det föreslagna kanslibiträdet utan även en assistent.

Rörande sakrevisionens förslag om höjning av kliniktaxorna har nämnden slutligen i sitt yttrande meddelat, att nämnden beslutat att efter in-

hämtande av yttrande av priskontrollnämnden förelägga styrelsen förslag om en höjning av dessa taxor.

Professorn E. Åkerblom har i sitt yttrande anfört, att starka skäl talade för ett bibehållande av veterinärinrättningens hovslagarskola. Härom har anförts bland annat följande.

Årsbehovet av hovslagare kunde uppskattas till 58—67. Även om plats kunde beredas för flera hovslagareelever vid veterinärhögskolan och lantbruksinstitutet i Alnarp borde hovslagarskolan i Skara fortsätta sin verksamhet av flera skäl. Rekryteringen av hovslagare från västra Sverige skulle nämligen med all sannolikhet bliva lidande på ett nedläggande av denna senare. Sedan statligt stöd till hovvårdsföreningar och enskilda hovslagare i ambulerande praktik införts, hade efterfrågan på yrkesmän stegrats avsevärt. Två hovslagarskolor vore, även om de tillsammans kunde mottaga 60 elever per år, icke tillräckliga för att dels besätta vakanta tjänster, dels besätta nyinrättade tjänster i områden, där förut hovslagare ej funnits. Vidare vore krafter verksamma för att ingen skulle få utöva hovslagaryrket med mindre vederbörande först genomgått en av statens hovslagarskolor. Det vore därför nödvändigt, att utbildningsmöjligheterna ökades.

Föreståndaren för hovbeslagsavdelningen V. Behm har i sitt yttrande framhållit betydelsen av att hovslagarutbildningen vid inrättningen finge fortsättas. Till stöd härför har anförts bland annat, att efterfrågan på hästar och därmed även hovslagare troligen åter komme att stegas. I yttrandet har även erinrats om att medel årligen ansloges för hovvårdskurser och att hovvårdsföreningar bildades i syfte att propagera för en bättre hovvård, varjämte statsunderstöd utdelades till elever vid hovslagarskolor för att stimulera utbildningen.

Styrelsen för veterinärhögskolan har i sitt utlåtande den 18 februari 1949 inledningsvis framhållit bland annat, att nämnden, som icke haft en rätt överblick över anslagsbelastningen vid olika tidpunkter, uppenbarligen utan fog ansett sig berättigad att — utan någons inblandning och utan hänsyn till om medel funnits disponibla för ändamålet — fatta beslut om samtliga de utgifter, som betingats av omständigheterna, samt handlat efter denna oriktiga uppfattning. Högskolestyrelsen har vidare anfört, att den utginge ifrån att inrättningens verksamhet i princip borde fortsättas, när den företagna granskningen i sak ej påvisat några förhållanden av den art, att icke förarbetena till omorganisationen alltfört borde tillmätas vitsord beträffande behovet av inrättningen.

Beträffande förslagen i fråga om inrättningens administrativa ställning och organisation har styrelsen uttalat sin principiella anslutning till desamma. Vad angår förslaget att uppdraget såsom platschef och föreståndare för inrättningen skulle anförtros klinikchefen har styrelsen emellertid i likhet med nämnden framhållit, att det med hänsyn till dennes nuvarande arbetsbörda syntes ofrånkomligt att åtminstone under viss tid av året till kliniken knyta en assistentveterinär. Det kunde vidare enligt styrelsens mening ifrågasättas, om icke den av sakrevisionen förordade förstärkningen av styrelsen lämpligen kunde inskränkas till allenast en lokal representant.

åt vilken uppgiften att utöva kontroll över samt lämna råd och anvisningar rörande inrättningens jordbruksdrift kunde anförtros.

I fråga om försöksavdelningen har styrelsen tillstyrkt nämndens förslag, att vissa mindre omfattande utarmningsförsök skulle fortsättas. Styrelsen har vidare rörande jordbrukets behov av arbetskraft uttalat, att det syntes som om någon reducering av arbetskraften skulle, åtminstone försöksvis, kunna företagas.

Angående hovslagarskolan och hovbeslagssmedjan har styrelsen anfört, att sakrevisionen icke kunde anses ha förebragt tillräcklig utredning för sitt förslag om hovslagarskolans omedelbara nedläggande, även om vissa icke helt värdelösa fördelar därigenom skulle stå att vinna, framför allt i ekonomiskt avseende. Det borde i detta sammanhang uppmärksammas, att statsmakterna så sent som år 1944 lämnat utan erinran framlagda förslag om utökning av undervisningen till två årskurser för civila hovslagare. Styrelsen har vidare anfört, att ett nedläggande av hovslagarskolan skulle medföra behov av ytterligare personal för hantlangning vid operationer och annan djurbehandling. Styrelsen har i anslutning till det anförda hemställt, att den i princip redan beslutade restaureringen av smedjebyggnaden snarast måtte verkställas.

Förslaget om veterinärkandidaternas praktiska tjänstgöring vid klinikavdelningen har i princip förordats av styrelsen under förutsättning att tjänstgöringen icke gjordes obligatorisk. I annat fall kunde styrelsen icke förorda dess genomförande utan föregående utredning. Styrelsen har vidare framhållit nödvändigheten av att staten för ändamålet inrättade stipendier eller på annat sätt bidroge till kostnaderna för resor och bostad. Slutligen har styrelsen i likhet med nämnden ifrågasatt lämpligheten av att förlägga det av sakrevisionen föreslagna isoleringsstallet i omedelbar anslutning till lokal, där friska djur skulle uppställas för behandling.

Vad angår frågan om den fortsatta användningen av de till veterinärinrättningen hörande byggnaderna och rörande ytterligare byggnadsarbeten för inrättningens behov har styrelsen i huvudsak icke haft något att erinra mot sakrevisionens förslag. Styrelsen har dock framhållit, att den icke kunde dela revisionens uppfattning, att den för försöksledaren planerade villan vore onödig. Även denna senare fråga borde sålunda ytterligare utredas.

Lärarkollegiet vid veterinärhögskolan har i sitt yttrande förklarat sig icke ha något att invända mot att veterinärkandidaterna efter avslutad obligatorisk undervisning vid högskolan frivilligt tjänstgjorde vid kliniken i Skara under 1—2 månader. Kollegiet har vidare anfört, att kollegiet icke kunde taga ställning till en eventuell obligatorisk sådan tjänstgöring, innan i detalj utretts, vilka förändringar som vid en dylik anordning behövde vidtagas i högskolans studieplan för att studietiden ej skulle förlängas. I likhet med högskolestyrelsen har kollegiet även förordat, att vid ett genomförande av sakrevisionens förslag skulle anvisas särskilt anslag eller in-

rättas stipendier för täckande av de studerandes kostnader för resor och bostad.

Statskontoret har i utlåtande den 18 oktober 1948 över högskolestyrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår anfört, bland annat, att de förutsättningar i fråga om det ekonomiska resultatet av veterinärinrättningens rörelse, på vilka 1944 års riksdag byggt sitt beslut om omorganisation av inrättningen, visat sig icke föreligga, eftersom rörelsen för budgetåren 1946/47 och 1947/48 utvisat högst betydande underskott i stället för beräknade överskott. Med hänsyn härtill syntes det statskontoret, som om tillräckliga skäl vore för handen att överväga, i vad mån verksamheten i fortsättningen borde uppehållas.

I förnyat utlåtande i ärendet den 7 februari 1949 i anledning av den av sakrevisionen verkställda granskningen har statskontoret framhållit, att ämbetsverket ansåge sig ha fått sin tidigare i ärendet uttalade uppfattning bestyrkt. Ämbetsverket förordade därför även denna gång, att frågan om inrättningens nedläggande skulle tagas under allvarligt övervägande. Ämbetsverket ville vidare för sin del uttala, att ett beslut om verksamhetens fortsättande vid inrättningen i vart fall borde avse endast en viss begränsad tidsperiod och att resultatet av verksamheten under denna period borde läggas till grund för ett bedömande av spörsmålet om anstaltens fortbestånd. Under denna förutsättning syntes för budgetåret 1949/50 anslag till inrättningen böra anvisas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sakrevisionen förordat.

I den av *professorn B. Carlström* ingivna skriften, varå tecknats instämmanden av fyra av högskolans övriga professorer, har framhållits, att det vore anmärkningsvärt, att det vid granskningen icke ansetts lämpligt att av sakkunskapen på forskningens område inhämta bedömande även ur vetenskaplig synpunkt beträffande inrättningens arbete. Utredningen syntes av denna anledning ej ha blivit tillfredsställande ur vetenskaplig synpunkt. I skriften har vidare anförts, bland annat, att arbetsprogrammet vid veterinärinrättningen måste begränsas, om något värdefullt vetenskapligt resultat skulle kunna erhållas. Med den nuvarande planläggningen av arbetet, vilket skulle utföras av en enda vetenskapligt utbildad forskningsledare med hjälp av ett fåtal icke veterinära medhjälpare, syntes nämligen endast kunna åstadkommas ett klen resultats. Planläggningen av forskningsarbetet vid inrättningen borde därför bliva föremål för förnyad utredning.

Anslagsäskanden.

A v l ö n i n g a r.

Till avlöningar för innevarande budgetår har anvisats ett förslagsanslag av 122 000 kronor. Kungl. Maj:t har för veterinärinrättningen fastställt dels den 30 juni 1947 personalförteckning (statsliggaren s. 755), dels ock den 11 juni 1948 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i> . . . kronor	14 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> »	400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> »	96 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> »	11 200
	Summa kronor 122 000

I sin skrivelse den 15 juli 1948 har *styrelsen för veterinärhögskolan*, såsom framgår av det föregående, hemställt, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1949/50 måtte uppföras med 144 085 kronor. Av den föreslagna ökningen å 22 085 kronor hänföra sig 19 717 kronor till icke-ordinarieposten och återstoden till posten rörligt tillägg. Fördelningen av den ökning, som belöper på icke-ordinarieposten, framgår av följande sammanställning:

Löneklassuppflyttningar kronor 1 521

Nya tjänster:

1 djursjukvårdare i Ce 9 å kliniken uppflyttas till djursjukvårdare, tillika vaktmästare i Ce 11 »	516
1 laboratoriebiträde i Ce 13 å kliniken »	5 592
1 gårdskar i Ce 9 för inrättningens gemensamma behov »	4 596
1 kontorsbiträde (regl. beford.gång) i Cf 4 å försöksavdelningen »	3 492
Vikariatsersättningar m. m. »	4 000

Summa kronor 19 717.

Statens sakrevision har helt avstyrkt förslagen om uppflyttning av en djursjukvårdare i Ce 9 till Ce 11 och om nyinrättande av en tjänst som laboratoriebiträde i Ce 13. I stället för den av styrelsen upptagna tjänsten som gårdskar i Ce 9 har sakrevisionen vidare förordat inrättande av en arvodesbefattning med avlöning från omkostnadsstaten. Beträffande de av styrelsen föreslagna ökningarna i övrigt har revisionen, i anslutning till vad den anfört vid den verkställda granskningen av förvaltningen under de båda senaste budgetåren, förordat att en tjänst som kanslibiträde i Ce 11 skulle inrättas i stället för den av styrelsen föreslagna kontorsbiträdestjänsten samt att den föreslagna ökningen av beloppet till vikariatsersättningar m. m. skulle reduceras med 2 900 kronor. Av sistnämnda reduktion avse 2 400 kronor sekreterararvode och 500 kronor extra skrivhjälp.

I anslutning till vad tidigare i granskningspromemorian anförts har vidare sakrevisionen beträffande avlöningsanslaget förordat, att den å övergångsstat placerade tjänstemannen ävensom den vid inrättningen anställde instruktionssmeden i Ce 16 skola överföras å indragningsstat. Dessutom har föreslagits, att posten till arvoden och särskilda ersättningar skall höjas till 1 400 kronor, varav 1 200 kronor till arvode åt föreståndaren vid inrätt-

ningen och 200 kronor till arvoden åt ledamöter. För rörligt tillägg har beräknats 11 262 kronor.

Statskontoret har i anslutning till vad ämbetsverket yttrat om inrättningens fortsatta verksamhet uttalat, att det föreslagna kanslibiträdet i Ce 11 icke för närvarande borde erhålla extra ordinarie anställning utan inplaceras i lönegraden Cg 11. Tillräcklig anledning att, såsom sakrevisionen föreslagit, överföra nuvarande föreståndaren samt instruktionsmeden å in- dragningsstat syntes ej heller föreligga. Med anställandet av särskild gårds- karl syntes kunna anstå till dess närmare klarhet vunnits angående in- rättningens fortbestånd.

O m k o s t n a d e r.

För innevarande budgetår har förslagsanslaget till Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader uppförts med ett belopp av 32 000 kronor. Den 11 juni 1948 har Kungl. Maj:t för veterinärinrättningen fastställt dels omkost- nadsstat för inrättningen, dels stat för inrättningens rörelse. Staterna ha följande utseende.

Omkostnadsstat.

U t g i f t e r.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	200	
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	4 200	
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	38 000	
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	1 000	
5. Övriga utgifter:			
a) Diverse utgifter, ej expensmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	600	
b) Jord- och foderanalyser, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	»	2 000	
c) Materielens förnyelse	»	10 000	
d) Underhåll av byggnader, vägar m. m.	»	4 900	» 17 500
	Summa kronor	60 900	

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

1. Överskott å inrättningens rörelse	kronor	24 800
2. Ersättning för bränsle, elektrisk ström, gas och vatten ..	»	200
3. Diverse inkomster	»	3 900
	Summa kronor	28 900

S a m m a n d r a g.

Utgifter	kronor	60 900
Särskilda uppbördsmedel	»	28 900

Nettoutgift kronor 32 000,

Stat för veterinärrättningens rörelse.

I n k o m s t e r.

Kliniken	kronor	24 000	
Försöksavdelningen	»	2 000	
Smedjan	»	11 400	
Skogen	»	2 000	
Avkastning av fonder	»	2 800	kronor 42 200

U t g i f t e r.

Arvoden till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	5 000	
Underhåll och nyanskaffning av inventarier och instrument, <i>förslagsvis</i>	»	1 000	
Diverse utgifter (foder, medicin, bandage, järnvaror m. m.), <i>förslagsvis</i>	»	11 400	» 17 400

Summa överskott kronor 24 800.

Styrelsen för veterinärhögskolan har i sina skrivelser den 15 juli och den 5 oktober 1948 hemställt, att omkostnadsanslaget för budgetåret 1949/50 måtte upptagas med ett till 68 600 kronor förhöjt belopp.

Av den föreslagna ökningen å 36 600 kronor hänföra sig 5 800 kronor till anslagsposten reseersättningar samt 600 kronor till anslagsposten jord- och foderanalyser. Som skäl för en höjning av förstnämnda post har anförts, att två års erfarenheter med full tydlighet visat, att reseanslaget ursprungligen blivit för lågt beräknat. Sålunda borde för tre av nämndledamöternas och sekreterarens resor till sammanträden under budgetåret beräknas sammanlagt 3 000 kronor, för försöksledarens resor 500 kronor för månad eller tillhoppa 6 000 kronor, och för inrättningens övriga personal och flyttningsbidrag högst 1 000 kronor. Såsom skäl för höjningen av posten jord- och foderanalyser har anförts, att taxorna å de lantbrukskemiska kontrollstationerna, vilka utförde sådana analyser, höjts med 30 procent.

Den återstående ökningen å 30 200 kronor hänför sig till det i omkostnadsstaten under särskilda uppbördsmedel beräknade resultatet av inrättningens rörelse. I den föreslagna rörelsestaten ha inkomster och utgifter beräknats till följande belopp, nämligen

I n k o m s t e r.

Kliniken	kronor	24 000	
Försöksjordbruket	»	40 900	
Smedjan	»	11 400	
Skogen	»	2 000	
Avkastning av fonder	»	2 800	kronor 81 100

U t g i f t e r.

Kliniken och hovbeslagssmedjan:

a) Arvoden till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i>	kronor	15 100	
b) Underhåll och nyanskaffning av inventarier och instrument, <i>förslagsvis</i>	»	1 000	
c) Diverse utgifter (foder, medicin, bandage, järnvaror m. m.), <i>förslagsvis</i> ..	»	11 400	
Försöksjordbruket, <i>förslagsvis</i>	»	59 000	kronor 86 500

Summa underskott kronor 5 400.

Med denna beräkning av resultatet av inrättningens rörelse skulle således såsom särskild utgiftspost i omkostnadsstaten behöva upptagas ett belopp av 5 400 kronor såsom underskott å inrättningens rörelse i stället för det hittills under särskilda uppbördsmedel upptagna överskottet å 24 800 kronor.

Högskolestyrelsens förslag innebär, att Kungl. Maj:t skulle fastställa särskild rörelsestat för försöksjordbruket och att den för inrättningens rörelse i övrigt gällande staten ej skulle undergå annan förändring än att utgiftsposten arvoden till tillfällig personal, som i den gällande staten upptagits till 5 000 kronor, skulle höjas till 15 100 kronor. Sistnämnda ökning har motiverats med att behov föreligger av en extra djurskötare vid klinikavdelningen och en extra hovslagare vid hovbeslagssmedjan. Högskolestyrelsen har vidare förutsatt, att Kungl. Maj:t i likhet med vad som skett för innevarande budgetår skulle föreskriva, att de särskilda utgiftsposterna icke skulle få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Rörande den särskilda rörelsestaten för försöksjordbruket har i anslagsäskandena anförts bland annat, att driften vid jordbruket på grund av försöksverksamhetens natur icke kunde drivas efter vanliga ekonomiska principer. Avkastningen från försöksjordbrukets djurbesättning, vilken vore underkastad experimentell utfodring med varierande bristfoderstater, måste vidare bliva jämförelsevis ringa. Driftresultatet för försöksjordbruket för ett normalt skördeår kunde därför icke, såsom hittills antagits, utvisa något överskott utan komme med största sannolikhet att uppvisa ett underskott på omkring 18 100 kronor. Inkomster och utgifter ha därvid beräknats enligt följande

Specifikation av försöksjordbrukets rörelsestat.

I n k o m s t e r.

Försåld spannmål	kronor	10 000	
Försålda djur	»	15 000	
Försåld mjölk m. m.	»	15 000	
Hyror av lantarbetare	»	900	kronor 40 900

Utgifter.

Arvoden till lantarbetare	kronor	27 000
Utsäde och gödselmedel	»	5 000
Fodermedel	»	10 000
Inköp av djur	»	3 000
Maskiner och redskap (underhåll och avskrivning)	»	5 000
Driv- och smörjmedel	»	2 000
Underhåll och reparation av lantarbetarbo- städer	»	900
Elektrisk energi och vatten	»	1 100
Fastighetsskatt	»	600
Diverse utgifter för husdjur (betäckningsav- gifter m. m.)	»	2 000
Diverse utgifter för växtodlingen (betnings- medel, ogräsbekämpning m. m.)	»	1 000
Övriga omkostnader	»	1 400 kronor
		59 000

Summa underskott kronor 18 100.

Statens sakrevision har uttalat, att höjningen av posten till reseersättningar borde begränsas till 2 800 kronor. Vidare borde posten för expenser icke upptagas till högre belopp än 25 000 kronor, däri inberäknat arvode till en gårdskarll. Anslagsposten Diverse utgifter, ej expensmedel, under anslagsposten Övriga utgifter borde utgå. Kostnaderna för jord- och foderanalyser borde i fortsättningen icke upptagas i omkostnadsstaten utan på rörelsestatens utgiftssida under den nya titeln Försöksavdelningen, Diverse utgifter. Någon höjning av nämnda post syntes icke erforderlig. Omkostnadsstatens delpost Materielens förnyelse under anslagsposten Övriga utgifter borde likaså överföras till rörelsestatens utgiftssida och för nästa budgetår upptagas med ett till 8 000 kronor minskat belopp. Sistnämnda belopp borde fördelas med 3 000 kronor å kliniken och smedjan samt med 5 000 kronor å försöksavdelningen under den nya titeln Underhåll och nyanskaffning av inventarier och instrument.

I fråga om rörelsestaten har revisionen i sak icke haft någon erinran mot beräkningarna å inkomstsidan. Vad utgifterna angår har revisionen föreslagit, att den av högskolestyrelsen förordade höjningen av posten till arvoden till tillfällig personal skulle begränsas till 5 000 kronor. Med hänsyn till sakrevisionens i det föregående angivna förslag, att arbetskraften vid försöksavdelningen skulle minskas med en extra djurskötare, skulle nämligen den av högskolestyrelsen förordade utökningen med en extra djurskötare vid klinikavdelningen och en extra hovslagare vid smedjan ändock kunna genomföras. Vidare syntes den föreslagna utgiftsposten för försöksjordbruket kunna beräknas till 50 100 kronor. Med denna beräkning av rörelsens inkomster och utgifter skulle rörelsen lämna ett överskott av 600 kronor i stället för det av högskolestyrelsen beräknade underskottet å 5 400 kronor.

Den av sakrevisionen föreslagna rörelsestaten har följande utseende.

Stat för veterinärrättningens rörelse.

Inkomster.

Kliniken och smedjan	kronor	35 400	
Försöksjordbruket och skogen	»	43 900	
Avkastning av fonder	»	2 800	kronor 82 100

Utgifter.

Kliniken och smedjan:			
Arvoden till tillfällig personal	kronor	10 000	
Underhåll och nyanskaffning av inventarier och instrument	»	3 000	
Diverse utgifter (foder, medicin, bandage, järnvaror m. m.)	»	11 400	
Försöksavdelningen:			
Underhåll och nyanskaffning av inventarier och instrument	»	5 000	
Diverse utgifter (analyser m. m.)	»	2 000	
Försöksjordbruket och skogen	»	50 100	» 81 500

Summa överskott kronor 600.

Sakrevisionen har slutligen framhållit, att en specifikation av försöksjordbrukets och skogens inkomster och utgifter borde betraktas enbart som en plan och sålunda ej intagas i regleringsbrevet. Sådan specifikation borde dock alltid upprättas och intagas i inrättningens årliga anslagspetita såsom närmare motivering till anslagsäskandena i denna del.

Rörande omkostnadsstaten, vilken i enlighet med de av sakrevisionen sålunda gjorda beräkningarna skulle upptaga utgifter till ett belopp av 38 100 kronor och särskilda uppbördsmedel till ett belopp av 4 700 kronor, d. v. s. en nettoutgift å 33 400 kronor, har sakrevisionen vidare anmärkt att de ändringar rörande försöksjordbruket, som föreslagits i samband med den verkställda granskningen, icke föranlett revisionen att företaga höjningar av därav berörda inkomstposter. Ifrågavarande åtgärder kunde nämligen knappast i avsedd utsträckning beräknas påverka inkomsterna redan under nästa budgetår. I fråga om inkomsterna från kliniken hade någon uppräknig ej heller skett, då bland annat icke bestämt kunde angivas, när och i vilken omfattning den föreslagna taxehöjningen kunde vidtagas. Sakrevisionen har slutligen framhållit, att revisionen vid avgivandet av sina förslag ansett sig böra utgå från att Kungl. Maj:t skulle föreskriva, att anslagsposterna till reseersättningar, till publikationstryck samt till underhåll av byggnader och vägar m. m. i omkostnadsstaten liksom de särskilda utgiftsposterna i rörelsestaten icke finge överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Veterinärrättningens nämnd har i sitt yttrande över sakrevisionens förslag hemställt, att det av revisionen föreslagna beloppet till reseersättningar måtte höjas till 8 000 kronor. Vidare har nämnden i fråga om den av sakrevisionen föreslagna rörelsestaten uttalat, att den för diverse utgifter vid kliniken och smedjan beräknade utgiftsposten å 11 400 kronor med hänsyn

till vunna erfarenheter måste anses för låg. Nämnnda post borde höjas med 18 600 kronor till 30 000 kronor. Å andra sidan syntes klinikens och smedjans bruttoinkomster, därest intet oförutsett inträffade, kunna beräknas till 54 000 kronor, vilket jämväl innebure en ökning med 18 600 kronor. Nämnanden har slutligen framhållit, att det i högskolestyrelsens förslag till rörelsestat för jordbruket beräknade beloppet å 10 000 kronor till inköp av foder troligen skulle bliva otillräckligt, därest det föreslagna mottagningsstallet inrättades.

Styrelsen för veterinärhögskolan har uttalat betänkligheter mot den föreslagna kraftiga nedskärningen av anslagen till expenser samt till underhåll och nyanskaffning av inventarier och instrument, helst som dessa anslagsposter hittills visat sig otillräckliga. Nämnndens förslag, att bruttoinkomsterna från kliniken och smedjan samt utgiftsposten för diverse utgifter skulle uppräknas till 54 000 respektive 30 000 kronor, har tillstyrkts av styrelsen. Härutöver har styrelsen framhållit nödvändigheten av att anslaget till reseersättningar uppfördes med ett sådant belopp, att utrymme funnes för styrelsen och framför allt dess i praktiskt jordbruk förfarne ledamot att genom besök vid inrättningen fullgöra den övervakande och rådgivande funktion, som sakrevisionen avsett att tilldela styrelsen.

Beträffande omkostnadsanslaget har högskolestyrelsen vidare ifrågasatt, huruvida fog kunde finnas för förslaget att den uppgjorda specifikationen av försöksjordbrukets inkomster och utgifter ej skulle intagas i regleringsbrevet. Styrelsen har därvid hänvisat till den praxis, som åtminstone tidigare tillämpats beträffande de lantbrukshögskolan underställda försöksgårdarna.

Inredning och utrustning.

Till Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 18 500 kronor.

Styrelsen för veterinärhögskolan har hemställt, att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1949/50 måtte anvisas ett reservationsanslag av 66 350 kronor enligt följande sammanställning:

Kliniken.

Röntgenapparat med tillbehör och mörkrumsutrustning	kronor 24 000
Förvaringsrum för röntgenapparat	» 800
Trappa till höskulle	» 1 200 kronor 26 000

Försöksavdelningen.

Mottagningsstall	» 30 000
------------------------	----------

Hovbeslagssmedjan.

Komplettering av verktygsutrustningen ..	kronor 1 000
Kontorsmöbler	» 800
Inredning i sex elevrum	» 7 800
Inredning i samlingsrum	» 750 » 10 350

Summa kronor 66 350.

Till stöd för sin framställning rörande uppförande vid försöksavdelningen av ett mottagningsstall, vilket vore avsett för 8—10 större husdjur, har högskolestyrelsen anfört följande. Det vore enligt styrelsens mening nödvändigt att sjuka djur i begränsad omfattning kunde transporteras in och uppställas på inrättningen. Därigenom underlättades nämligen den fortlöpande kontrollen av insjuknade djur, vilken erfordrades för det i försöksverksamheten ingående studiet av bristsjukdomarna. Inrättningen hade tidigare under flera år för ändamålet hyrt stallutrymmen i en närbelägen gård. Från och med den 1 oktober 1948 hade inrättningen emellertid uppsagts därifrån och annat lämpligt utrymme hade ej kunnat hyras å förmånliga villkor. Rörande beloppet å 1 200 kronor till trappa till höskulle har styrelsen uppgivit, att detta avsåge ombyggnad av en ur arbetsskyddssynpunkt otillfredsställande trappa.

Härutöver har styrelsen för veterinärhögskolan i sitt förenämnda utlåtande den 17 december 1948 hemställt om anvisande av engångsanslag å dels 8 000 kronor för täckande av kostnaderna för beställd laboratorieutrustning å försöksavdelningen, dels 10 670 kronor för slutbetalning av det i sakrevisionens promemoria omförmälda hydrauliska operationsbordet. Till stöd för förstnämnda framställning har anförts bland annat, att det engångsanslag å 31 700 kronor som i prop. nr 188/1944 beräknats för apparatur och vetenskaplig utrustning i försöksavdelningens laboratorium blivit otillräckligt till följd av försenade leveranser, inträffade prisstegringar och nödvändiga kompletteringar. Angående framställningen om medel till operationsbordet har anförts i huvudsak följande.

I 1947 års petitaskrivelse gjordes framställning att få inköpa ett hydrauliskt operationsbord för 5 000 kronor, varvid beräknades att övriga med bordets anskaffande förenade kostnader såsom för schaktning, gjutning av fundament, montering m. m. skulle kunna täckas inom ramen för tillgängliga anslag. Sedan klinikchefen av nämnden bemyndigats att sluta avtal om leverans av ifrågavarande bord gjordes i petitaskrivelsen 1948 förnyad framställning om anslag för sådant bord, denna gång å 7 000 kronor, sedan det visat sig att kostnaderna för enbart bordet avsevärt ökats. Efter godkänd leverans, inklusive inmontering och tillbehör, hade numera begärts likvid med sammanlagt 16 290 kronor. Efter förhandlingar hade leverantören medgivit anstånd med slutbetalning till efter den 1 juli 1949 och tills vidare förklarat sig nöjd med mottagen dellikvid å 10 820 kronor varav 5 200 kronor utanordnats från årets engångsanslag för inredning och utrustning till klinikavdelningen, egentligen avsett för klinikens laboratorieutrustning, och återstoden från de för budgetåren 1947/48 och 1948/49 anvisade anslagen till kliniken för materielens förnyelse. För ändamålet skulle sålunda erfordras ett belopp av $(16\ 290 - 10\ 820 + 5\ 200 =)$ 10 670 kronor.

Statens sakrevision har tillstyrkt högskolestyrelsens framställning om anvisande för nästa budgetår av tillhoppa 26 000 kronor till röntgenapparat och till förvaringsrum för denna samt till trappa. Rörande framställningen om medel för uppförande av ett mottagningsstall vid försöksavdelningen har sakrevisionen däremot framhållit, att den icke vore benägen att tillstyrka förslaget. Det syntes vara lämpligare att använda delar av svinstallet och vissa

intilliggande utrymmen i ladugården till att där inreda det tänkta stallet. Denna del av byggnaden vore ej fullt utnyttjad och syntes under alla förhållanden inom kort behöva underkastas översyn på grund av dålig värmeisolerings. Detta förslag hade efter preliminära undersökningar förklarats tekniskt möjligt att genomföra för en kostnad av cirka 9 000 kronor. Slutligen har sakrevisionen i anslutning till sitt förslag om nedläggande av hovslagarutbildningen vid inrättningen avstyrkt anvisande av medel till inredning och utrustning vid hovbeslagssmedjan.

Den av högskolestyrelsen gjorda framställningen om anvisande av 8 000 kronor för täckande av kostnaderna för beställd laboratorieutrustning å försöksavdelningen har tillstyrkts av sakrevisionen. Vad åter angår det av styrelsen äskade engångsbeloppet till betalning av det inköpta operationsbordet har sakrevisionen anfört, att medelsbehovet syntes kunna begränsas till 5 500 kronor, då 5 200 kronor redan utanordnats av 1948/49 års engångsanslag för utrustning till klinikavdelningen. Detta senaré anslag vore nämligen avsett för klinikens laboratorieutrustning, och med komplettering av denna utrustning borde tills vidare kunna anstå.

Nämnden har i sitt yttrande anfört, att det av sakrevisionen för inrättande av ett mottagningsstall beräknade beloppet å 9 000 kronor förefölle för lågt. Nämnden har vidare meddelat, att förhandlingar inletts med leverantören av den förhyrda röntgenapparaten angående tillgodoräknande av redan erlagda hyresbelopp.

Styrelsen för veterinärhögskolan har anfört, att det av sakrevisionen föreslagna mottagningsstallet, vilket skulle inredas i svinstallet och ladugården, icke syntes lämna samma skydd mot smittöverföring till den värdefulla försöksbesättningen som det av styrelsen föreslagna fristående stallet. I anledning av att högskolestyrelsen, såsom framgått av det föregående, icke ansett sig kunna tillstyrka ett nedläggande av hovslagarutbildningen, har styrelsen vidare hemställt, att de för smedjans utrustning och inredning äskade beloppen å tillhoppa 9 550 kronor måtte beviljas.

Byggnadsarbeten.

Såsom förut anförts har nämnden iklätt sig vissa förpliktelser å tillhoppa 25 695 kronor för av byggnadsstyrelsen utförda byggnadsarbeten vid försöksavdelningen. Styrelsen för veterinärhögskolan har i sitt förenämnda utlåtande den 17 december 1948 tillstyrkt, att medel måtte anvisas till täckande av sagda kostnader. Av beloppet å 25 695 kronor hänföra sig 10 000 kronor till inredning av ladugården och 15 695 kronor till höjning av yttertak i ladugården m. m. Härom har anförts bland annat följande.

Den för ladugårdens ombyggnad uppgjorda planen hade av förbiseende icke innefattat själva inredningen, varför kostnaderna blivit av byggnadsstyrelsen beräknade till ett för lågt belopp. Då förhållandet sedermera upptäckts hade erforderlig inredning anskaffats för cirka 24 000 kronor. Av sistnämnda belopp skulle enligt överenskommelse mellan byggnadsstyrelsen

och nämnden av denna senare anvisas ett belopp av 10 000 kronor av det av Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget tillskjutna engångsbeloppet å 53 700 kronor. Erforderliga åtgärder hade emellertid icke vidtagits i anledning av nämndens sålunda gjorda åtagande, med påföljd att engångsanslaget helt förbrukats för andra ändamål. Vad anginge höjningen av yttertaket hade denna vidtagits därför att den med ladugården sammanbyggda logen visat sig ej ha samma takhöjd som ladugården, varför den i logen befintliga hissen ej kunde användes även för ladugården, varå skullutrymmet dessutom befunnits väl knappt. Nämnden hade ansett sig kunna ikläda sig ifrågavarande förbindelse, då nämnden trots sig ha grundad anledning antaga, att försöksjordbruket år 1946 skulle lämna sådan avkastning, att därmed skulle kunna erhållas för arbetet erforderliga medel, vilket emellertid icke blivit fallet.

Statens sakrevision har i sin promemoria tillstyrkt högskolestyrelsens framställning.

Departementschefen.

Såsom framgår av sakrevisionens promemoria har det ekonomiska resultatet av verksamheten vid veterinärinrättningen i Skara efter omorganisationen blivit väsentligt sämre än vad som från början förutsetts. Orsakerna härtill äro flera. I viss mån synes man sålunda i de utredningar, som lågo till grund för beslutet om omorganisationen, ha beräknat kostnaderna för verksamheten för lågt och även överskattat inkomstmöjligheterna, särskilt vad angår avkastningen av det till inrättningen hörande jordbruket. Till stor del måste emellertid förklaringen till de stora underskotten sökas däri, att inrättningens nämnd, vilken enligt gällande instruktion endast ägt besluta rörande löpande utgifter, fattat beslut i ärenden av stor ekonomisk räckvidd och därvid bortsett från de begränsningar, som fastställda stater angivit. Även om de byggnadsföretag och den anskaffning av inventarier, som sålunda kommit till stånd, i stort sett få anses ha varit till nytta för inrättningen, ha statsmakterna uppenbarligen genom nämndens förfarande undandragits möjligheten att bestämma omfattningen och takten av den upprustning, som kan ha varit erforderlig utöver vad som förutsågs vid fattandet av beslutet om omorganisationen. Härtill kommer att nämnden ej i allo synes ha ägnat inrättningens ekonomiska frågor den omsorg, som varit påkallad.

Det förhållandet, att verksamheten vid inrättningen dragit och väl även i fortsättningen måste väntas draga ej oväsentligt större kostnader än som tidigare förutsetts, aktualiserar frågan, om verksamheten bör uppehållas. Rörande denna fråga vill jag framhålla, att det arbete, vilket bedrivs såväl vid den stationära kliniken och polikliniken som vid försöksavdelningen, synes vara av betydande värde ur jordbrukets och den veterinärmedicinska forskningens synpunkt. Jag anser det därför i och för sig önskvärt, att detta arbete skall få fortsätta. Emellertid måste man självfallet vid frågans avgörande även se till kostnaderna för verksamheten. Medelsåtgången under de båda senaste budgetåren torde dock ej böra tagas som en måttstock

för de anslag, vilka kunna behövas i fortsättningen. Det synes därför lämpligt, att man skall taga definitiv ställning till frågan först då någon tids erfarenhet vunnits rörande det resultat, som rörelsen kan utvisa, därest den drives under mer normala förhållanden och med strängare aktgivande på de ekonomiska faktorerna än vad som hittills skett. Jag anser alltså, att verksamheten tills vidare bör fortgå men att frågan om inrättningens fortbestånd efter lämplig tids förlopp bör upptagas till förnyad prövning.

Därest frågan om verksamhetens framtida bedrivande på dylikt sätt hålles öppen tills vidare, är det självfallet angeläget, att nya investeringar ej skola göras i vidare mån än som oundgängligen erfordras även på kortare sikt. Det är vidare nödvändigt, att de brister i fråga om inrättningens organisation, som visat sig föreligga, avhjälpas, samt att alla möjligheter att förbättra det ekonomiska resultatet av verksamheten tillvaratagas. Jag kommer därför att föreslå vissa förändringar i fråga om såväl organisationen som verksamhetens omfattning.

Sakrevisionen har förordat, att inrättningens nämnd och dennas lokala delegation skulle avskaffas och rörelsen direkt läggas under veterinärhögskolans styrelse. Samtidigt skulle klinikchefen utses till platschef med uppgift att leda verksamheten på platsen och med befogenhet att fatta beslut i ärenden, som påkallade skyndsamma avgöranden. Detta förslag kan jag delvis biträda. Jag ansluter mig sålunda till förslaget att den ene av de båda avdelningsföreståndarna skall utses till platschef med de befogenheter, som sakrevisionen angivit. För uppdraget som platschef bör utgå ett arvode av 1 200 kronor för år. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta, vilken av föreståndarna som skall utses härtill. Däremot kan jag ej ansluta mig till förslaget om avskaffande av inrättningens nämnd. Den tanke, som torde ha legat bakom beslutet om inrättande av nämnden, nämligen att veterinärhögskolans styrelse ej borde betungas med den direkta ledningen av verksamheten utan att denna borde anförtros åt ett organ med betydande lokal anknytning, synes mig i och för sig alltjämt bärande. De mindre goda erfarenheterna av den hittills tillämpade organisationsformen torde ej böra tillskrivas organisationsformen i och för sig utan den missuppfattning, som förelegat i fråga om nämndens befogenheter. Jag anser därför, att nämnden bör bibehållas, ehuru i något förändrad form. Till en början synes sålunda antalet ledamöter i nämnden böra begränsas. Enligt min mening är det för de uppgifter, som i fortsättningen böra ankomma på nämnden, tillräckligt, om denna består av tre ledamöter. Veterinärhögskolans rektor och platschefen böra vara självskrivna ledamöter och den förre liksom hittills tillika ordförande. Den tredje ledamoten, som bör representera jordbruket i orten, bör utses av Kungl. Maj:t. Den anknytning till den lantbrukskemiska forskningen, som man nu velat trygga genom föreskriften om att professorn i lantbrukskemi vid lantbrukshögskolan skall vara självskriven ledamot, torde bliva tillräckligt tillgodosedd, därest, såsom jag i det följande skall förorda, försöksavdelningens arbetsplaner underställas överinspektören för försöksväsendet på lantbrukets område.

Självfallet bör i fortsättningen klart angivas, vilka befogenheter som skola tillkomma platschefen och nämnden. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, veterinärhögskolans styrelse att meddela erforderliga forskrifter härom.

Medelsförvaltningen vid inrättningen torde liksom hittills böra handhas av intendenten vid veterinärhögskolan. Någon särskild gottgörelse här för bör ej utgå.

Uppdraget att tjänstgöra som platschef kommer, såsom framhållits både i sakrevisionens promemoria och i vissa yttranden, att medföra en ej oväsentlig arbetsbelastning för vederbörande avdelningsföreståndare. Jag kan dock ej tillstyrka förslaget, att det på grund härav skulle inrättas en tjänst som kanslibiträde i lönegrad Ce 11, vars innehavare skulle ha till huvuduppgift att ombesörja den lokala räkenskapsföringen och vissa andra kamerala uppgifter. Däremot bör anslaget för tillfällig arbetskraft bestämmas så, att möjlighet finnes att anlita lämplig person för erforderlig räkenskapsföring och liknande uppgifter. Vidare synes det med hänsyn till omfattningen av arbetet å kliniken angeläget, att klinikchefen skall erhålla biträde av en assistent. För denne torde böra tillämpas samma löneställning och befordringsgång, som gäller för assistenter vid veterinärhögskolan.

Vad härefter angår frågan om eventuell inskränkning eller omläggning av verksamheten vid inrättningen vill jag först framhålla att, såsom redan antytts, enligt min uppfattning verksamheten såväl å försöksavdelningen som å den stationära kliniken och polikliniken bör fortsätta. Den omläggning av jordbruksdriften å försöksavdelningen, som sakrevisionen förorddat, synes dock böra vidtagas. Huruvida utarmningsförsöken, såsom veterinärhögskolans styrelse och nämnden ansett, böra få fortsätta i mycket begränsad omfattning, torde få bliva beroende på om så anses kunna ske utan att det i staten upptagna resultatet av jordbruksdriften äventyras. Jag tillstyrker likaså förslaget, att planerna för den vid denna avdelning bedrivna försöks- och forskningsverksamheten skola underställas överinspektören för försöksväsendet på lantbrukets område. Det slutliga fastställandet av planerna bör givetvis ankomma på styrelsen för veterinärhögskolan.

Förslaget, att en del av veterinärkandidaternas praktiska kliniktjänstgöring skulle förläggas till inrättningen, synes innebära åtskilliga fördelar. Jag är emellertid ej nu beredd att taga ställning till detsamma. Bland annat synes det böra närmare övervägas, om denna utbildning bör vara obligatorisk eller frivillig. Under sådana förhållanden synes icke heller frågan om anvisande av medel för kandidaternas rese- och bostadskostnader nu böra upptagas till prövning.

Under det att bibehållandet av nyssnämnda grenar av verksamheten vid inrättningen torde vara väl motiverat, är enligt min mening förhållandet ett annat i fråga om verksamheten vid hovslagarskolan och smedjan. Jag vill erinra om att elevanslutningen till skolan under senare år varit ringa, samtidigt som ett ganska stort antal platser som hovslagareelever varit obesatta såväl vid veterinärhögskolan som vid Alnarps lantbruks-, mejeri-

och trädgårdsinstitut. Härtill kommer att det med hänsyn till det synnerligen dåliga skick, vari framför allt elevbostäderna befinna sig, icke torde vara möjligt att uppehålla skolan utan att betydande belopp nedläggas på förbättring av lokalerna. Jag förordar därför, att hovslagarutbildningen vid inrättningen skall upphöra från och med ingången av nästa budgetår. I samband därmed torde, såsom sakrevisionen föreslagit, den nu å övergångsstat placerade förutvarande föreståndaren för inrättningen böra överföras å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet. Han bör därvid bibehållas vid nuvarande löneförmåner utom provisoriskt lönetillägg, dock att endast halvt dyrtids- och kristillägg skall utgå.

Även vad smedjan angår synes det mig kunna ifrågasättas, huruvida icke denna bör nedläggas. Sakrevisionen har emellertid anført, att kliniken behöver en smedja för nödig hov- och klövvård, sjukbeslag samt enkla smidesarbeten. Jag vill med hänsyn härtill ej motsätta mig, att smedjan skall bibehållas tills vidare. Vid smedjan torde böra finnas en hovslagare. I motsats till sakrevisionen anser jag det icke lämpligt, att instruktionssmeden skall föras å indragningsstat. Denne befattningshavare bör i stället sysselsättas i smedjan. Personalen å smedjan bör även kunna utföra åtminstone huvuddelen av de sysslor, för vilka styrelsen föreslagit anställande av en gårdskar. I den mån tiden det medger bör å smedjan kunna utföras allmän hovvård.

Några nybyggnader eller mera genomgripande ombyggnader vid inrättningen torde icke nu böra komma i fråga. Däremot torde det, såsom sakrevisionen anført, kunna övervägas att efter viss restaurering av huvudbyggnaden dit förlägga platschefens bostad och eventuellt även expeditions- och andra lokaler för avdelningarnas gemensamma behov. Innan ställning tages till denna fråga, bör emellertid utredning ske rörande kostnaderna för en sådan restaurering. Även möjligheterna att inreda ett isoleringsstall i befintliga lokaler böra närmare utredas.

I fråga om medelsbehovet för nästa budgetår anser jag mig med vissa jämkningar kunna biträda sakrevisionens förslag.

Vad då först angår avlöningsanslaget medför det av mig i det föregående tillstyrkta förslaget om överförande å indragningsstat av den å övergångsstat placerade förutvarande föreståndaren vid inrättningen, att posten till avlöning av tjänsteman å övergångsstat utgår. Mot sakrevisionens beräkning av posten arvoden och särskilda ersättningar har jag intet att invända. Denna post bör sålunda för nästa budgetår ökas med ett belopp av 1 000 kronor till 1 400 kronor. Beträffande icke-ordinarieposten anser jag mig i likhet med sakrevisionen böra avstyrka högskolestyrelsens förslag om uppflyttning av en djursjukvårdare i Ce 9 till djursjukvårdare, tillika vaktmästare, i Ce 11 samt om inrättande av en tjänst som laboratoriebiträde i Ce 13, en tjänst som gårdskar i Ce 9 och en tjänst som kontorsbiträde med lön enligt reglerad befordringsgång. Ej heller kan jag biträda sakrevisionens förslag, att arvode till en gårdskar skulle beräknas å omkostnadsstaten. De sysslor, som skulle ankomma på denne gårdskar, torde såsom för-

ut anförts, åtminstone i huvudsak kunna utföras av personalen vid smedjan. Förslaget om inrättande av en kanslibiträdestjänst i Ce 11 har jag redan i det föregående avstyrkt. I överensstämmelse med vad jag i anslutning därtill anført synes emellertid under icke-ordinarieposten böra beräknas ett belopp av 2 000 kronor för att möjliggöra anlåtande av sakkunnigt biträde för vissa kamerala göromål. Det för vikariatsersättningar m. m. avsedda beloppet synes av denna anledning böra höjas med sistnämnda belopp utöver det av sakrevisionen föreslagna eller med tillhopa 3 100 kronor. För avlönande av den assistent åt klinikchefen, vars anställande jag redan förordat, torde böra upptagas 8 400 kronor. Jag har icke något att erinra mot högskolestyrelsens beräkning av medelsbehovet för löneklassförändringar. Med hänsyn till vad sålunda anförts och då jag, såsom framgått av det föregående, icke velat tillstyrka förslaget, att instruktionssmeden skulle överföras å indragningsstat, skulle under nästa budgetår för avlöningar till icke-ordinarie personal erfordras ett belopp av i runt tal $(96\,300 + 3\,100 + 8\,400 + 1\,521 =)$ 109 400 kronor. För rörligt tillägg synes böra beräknas ett belopp av 11 500 kronor. Till avlöningar torde alltså för nästa budgetår böra anvisas ett förslagsanslag av $(1\,400 + 109\,400 + 11\,500 =)$ 122 300 kronor.

I fråga om beräkningen av anslaget till omkostnader för nästa budgetår synes först till behandling böra upptagas spørsmålet om ändrad beräkning av resultatet av inrättningens rörelse. Vad som förekommit vid granskningen av verksamheten har utvisat, att de hittills i rörelsestaten upptagna posterna måste justeras såväl å inkomst- som å utgiftssidan. Sakrevisionens förslag härutinnan synes i huvudsak böra läggas till grund för fastställande av ny stat för inrättningens rörelse. Eftersom någon extra hovslagare ej bör vara anställd vid smedjan, bör emellertid posten för tillfällig personal beräknas till endast 5 000 kronor. Omkostnadsstaten skulle med denna beräkning av rörelsens inkomster och utgifter komma att tillföras ett belopp av 5 600 kronor årligen såsom särskilda uppbördsmedel. Då särskilt arvode till gårdskarll ej bör beräknas, torde posten expenser ej behöva upptagas till högre belopp än 21 000 kronor. Vid sådant förhållande och då jag icke har något att erinra mot de förändringar, som sakrevisionen i övrigt föreslagit i förhållande till omkostnadsstaten för innevarande budgetår, synes omkostnadsanslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett till 24 400 kronor minskat belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Därvid synes böra föreskrivas, att anslagsposterna till reseersättningar, till publikationstryck samt till underhåll av byggnader och vägar m. m. i omkostnadsstaten liksom de särskilda utgiftsposterna i rörelsestaten icke må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att driftsresultatet av försöksjordbruket under innevarande budgetår beräknas utvisa ett underskott å omkring 10 000 kronor, vilket torde få täckas av överskottet å inrättningens övriga rörelsegrenar.

I fråga om anslaget till inredning och utrustning anser jag mig i likhet med sakrevisionen böra tillstyrka, att medel anvisas å riksstaten för nästa budgetår för inköp av den nu förhyrda röntgenapparaten, för inredande av förvaringsrum för denna och för anordnande av trappa till höskullen. Mot de belopp, som högskolestyrelsen äskat för dessa ändamål, har jag intet att invända. Vad angår röntgenapparaten förutsätter jag emellertid, att högskolestyrelsen skall söka få till stånd en överenskommelse, som innebär att redan erlagda hyresbelopp komma att avräknas å köpesumman.

Behovet av ett mottagningsstall synes böra tillgodoses på det sätt, som sakrevisionen förordat. För detta ändamål bör alltså beräknas ett belopp av 9 000 kronor. Då jag förordat, att hovslagarskolan skall nedläggas, torde medel till inredning och utrustning av hovbeslagssmedjan icke erfordras.

Högskolestyrelsens framställning om anvisande av respektive 8 000, 10 670 och 25 695 kronor för reglering av vissa skulder för inköpt utrustning och byggnadsarbeten kan jag biträda med den ändringen att för operationsbordet bör, av skäl som sakrevisionen angivit, beräknas allenast 5 500 kronor. Då det belopp å 25 695 kronor, som avser utförda byggnadsarbeten, använts till inrednings- och därmed i viss mån jämställda byggnadsarbeten, torde hinder icke möta att beräkna detsamma under inrättningens anslag till inredning och utrustning. Till inredning och utrustning torde vid nu angivna förhållanden för nästa budgetår böra anvisas ett reservationsanslag av i runt tal (24 000 + 800 + 1 200 + 9 000 + 8 000 + 5 500 + 25 695 =) 75 000 kronor.

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att från och med den 1 juli 1949 överföra förutvarande föreståndaren för veterinärrättningen i Skara å *indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet* samt att vidtaga den ändring i personalförteckningen för inrättningen, som påkallas därav;

2) godkänna följande avlöningsstat för veterinärrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	1 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	109 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	11 500

Summa kronor 122 300;

3) å riksstaten för budgetåret 1949/50 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar* ett förslagsanslag av 122 300 kronor;

b) till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* ett förslagsanslag av 24 400 kronor;

c) till *Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning* ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Maj:t Konungen bifall och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

G. Lüzell.